

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในงานรักษาผู้ป่วยวัณโรค ด้วยระบบยาระยะสั้น ภายใต้การสังเกตโดยตรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนอนมัย
จังหวัดสมุทรสงครามและสมุทรสาคร

ผู้วิจัย นายสุรศักดิ์ ช้างคนมี **รหัสนักศึกษา** 2485001420 **ปริญญา** สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
(บริหารสาธารณสุข) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) อาจารย์ ดร. ช่อทิพย์ บรมธนรัตน์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวภา
ดิษฐ์สุวรรณ **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา (1) ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยจิตใจ และปัจจัยสนับสนุน จากองค์กร (2) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในงานรักษาผู้ป่วยวัณโรคด้วยระบบยาระยะสั้น ภายใต้การสังเกตโดยตรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนอนมัย จังหวัดสมุทรสงครามและสมุทรสาคร (3) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยจิตใจ และปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร กับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในงานรักษาผู้ป่วยวัณโรคด้วยระบบยาระยะสั้น ภายใต้การสังเกตโดยตรง และ 4) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานรักษาผู้ป่วยวัณโรค ด้วยระบบยาระยะสั้น ภายใต้การสังเกตโดยตรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนอนมัย จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนมัยจังหวัดสมุทรสงครามและสมุทรสาคร จำนวน 106 คน โดยศึกษาทุกหน่วยประชากร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค รวมเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) ลักษณะส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขและนักวิชาการสาธารณสุข การศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน อยู่ในช่วง 1 - 5 ปี และได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 80.19 ปัจจัยจิตใจ อยู่ในระดับสูง ส่วนปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง (2) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในภาพรวมและกิจกรรมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับสูง (3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน ปัจจัยจิตใจในภาพรวมและทุกด้าน ยกเว้น สิ่งจิตใจที่เป็นวัตถุ และปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร ในภาพรวมและทุกด้าน ยกเว้น ด้านงบประมาณ และการได้รับความร่วมมือจากชุมชนและท้องถิ่น 4) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้ป่วยวัณโรคได้รับการดูแลและกำกับการรับประทานยาไม่ครบถ้วน ผู้ป่วยไม่มาตรวจสุขภาพและรับยาตามนัดอย่างสม่ำเสมอ ข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนี้ในโรงพยาบาลควรปฏิบัติตามข้อตกลงในระดับเขตเรื่องการรับผู้ป่วยไว้เป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาลอย่างน้อย 14 วัน และโรงพยาบาลควรส่งต่อผู้ป่วยให้แก่สถานีนอนมัยตามที่อยู่จริงของผู้ป่วย หรือความสมัครใจของผู้ป่วย ไม่เกิน 2 สัปดาห์ เพื่อเจ้าหน้าที่สถานีนอนมัยจะได้วางแผนออกเยี่ยมผู้ป่วยวัณโรคต่อไป

คำสำคัญ บทบาทหน้าที่ ผู้ป่วยวัณโรค ระบบยาระยะสั้นภายใต้การสังเกตโดยตรง แรงงูใจในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนจากองค์กร

Thesis title: Factors Related to Role Performance in Tuberculosis Treatment with Directly Observed Treatment, Short-Course Strategy of Health Personnel at Health Centers in Samut Songkhram and Samut Sakhon Provinces

Researcher: Mr. Surasak Changkonmee; **ID:** 2485001420; **Degree:** Master of Public Health (Public Health Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Chawthip Boromtanarat; (2) Dr. Yaowapha Tiuchchasuwan, Associate Professor; **Academic year:** 2009

Abstract

The purposes of this survey research were to: (1) study personal factors, job motivation factors, and organization support factors, (2) study the role performances in tuberculosis treatment, using the directly observed treatment, short-course (DOTS) strategy, of health personnel at health centers in Samut Songkhram and Samut Sakhon provinces; (3) analyze the relationship between personal factors, job motivation factors, organization support factors and the role performance in tuberculosis treatment with DOTS; and (4) identify problems/obstacles in and make suggestions for improving tuberculosis treatment with DOTS of health personnel at health centers in both provinces.

The study was conducted on all 106 health personnel who were responsible for tuberculosis treatment with DOTS at health centers in Samut Songkhram and Samut Sakhon provinces. Data were collected using a questionnaire with the reliability value or Cronbach's alpha coefficient of 0.95. Data were analyzed using descriptive statistics to determine frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-square value, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results showed that: (1) most of the personnel were male, aged 41-50 years, being community health workers or technical health officers, having finished a bachelor's degree with 1-5 years of DOTS experiences, and having received DOTS training (80.20%); their job motivation factors were at a high level, but organization support factors were at a moderate level; (2) their role performance levels in tuberculosis treatment with DOTS in each and all six activities were at a high level; (3) the factors that were significantly associated ($p < .05$) with the role performance were personal factors (educational level, age, and work experiences), job motivation (each and all aspects, except for material), organization support (each and all activities, except budget), and community participation; and (4) most of the problems and obstacles encountered included incomplete medication or treatment, and missing or irregular follow-up treatment/check-ups for additional medicines. It is thus suggested that health officials who are responsible for this task should strictly follow the standard practice stipulated at the regional level, i.e. getting the tuberculosis patient hospitalized for at least 14 days. Moreover, when referring the patient from hospital to health center, the patient should be referred to the health center nearest to the real residence of the patient or as per the patient's desire for not more than two weeks so that health center staff can properly schedule the home visits to such a patient.

Keywords: Role performance, Tuberculosis patient, Directly Observed Treatment Short-course (DOTS)